

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА КОСОВО И МЕТОХИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ - ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА			
ПРИМЉЕНО 04.04. 2025. ГОДИНЕ			
ОЈ	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ
08/5	52	/	/

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме Анђела (Небојша) Костовић
2. Датум рођења, општина, Република: 18.09.2000. године, Нови Пазар, Република Србија
3. Година уписа на мастер академске студије права 2023/2024
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА
„ИНТЕРНАЛИЗАЦИЈА ЕКСТЕРНИХ ЕФЕКТА“
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА
<p>Мастер рад под насловом „Интернализација екстерних ефеката“ чини 75 страна компјутерски обрађеног текста. Рад је писан ћириличним писмом, Times New Roman, величине слова 12, проред 1,5. Структуру рада чини увод у оквиру кога се указује на предмет и циљ истраживања, као и пет повезаних целина, закључак и попис коришћене литературе и других извора. Саставни део рада је Изјава о ауторству којом аутор потврђује личну одговорност за садржај рада.</p> <p>У уводном делу рада изложен је предмет истраживања, структура рада, значај и циљ рада, као и опште и посебне хипотезе. Предмет истраживања мастер рада јесу последице негативних екстерних ефеката, начин и могућности њихове корекције. Истраживање предложене теме од значаја је како за појединце који су непосредно погођени екстерним ефектима, тако и за друштво као целину. Полазна хипотеза у раду јесте да негативни екстерни ефекти условљавају неефикасну алокацију ресурса, док се помоћним хипотезама указује на приватне и друштвене трошкове екстерних ефеката, значај превентиве, утицај постојеће регулативе на ниво екстерних ефеката и ефикасност решавања проблема екстерних ефеката.</p> <p>Предмет анализе у оквиру првог дела рада јесте ефикасност, односно неефикасност тржишта и алокације ресурса. Област животне средине и природних ресурса спада у области у којима тржиште не постиже добре резултате и ефикасност, што захтева интервенцију.</p> <p>Други део рада посвећен је анализи својинских права и значају јасно дефинисаних својинских права, Коузовој теореме и трансакционим трошковима. Према Коузовој теореме, трансакциони трошкови су једнаки нули, уколико је јасно дефинисан распоред својинских права.</p> <p>Предмет анализе у трећем делу рада, након појмовног дефинисања екстерних ефеката, како позитивних, тако и негативних, јесте неопходност регулације негативних екстерналија, с обзиром на то, да не постоји потреба за регулацијом или државном интервенцијом када су позитивни екстерни ефекти у питању. Све већи значај и утицај екстерних ефеката захтева адекватну реакцију и дефинисање решења. Чињеница да тржишни механизам не омогућава ефикасно решавање проблема негативних екстерних ефеката указује на потребу за приватним решењима и државном регулативом. Циљ интервенисања јесте интернализација негативних екстерних ефеката под којом се подразумева механизам који се користи са циљем да се ефекат екстерналија укључи у трошкове емитера. Проблем екстерних ефеката може се, у зависности од околности, решити на различите начине преговорима заинтересованих страна, корективним порезима, регулацијом или судским</p>

путем. Неопходно је да постигнуто решење буде ефикасно и економски оправдано. Критеријум за утврђивање ефикасности јесте индивидуално и друштвено благостање

У четвртном делу упоредном анализом указано је на стање у области екстерних ефеката и регулативе истих у Европи и свету и бројне међународне конвенције којима је регулисана област екстерних ефеката и заштите животне средине, као и могућности унапређења постојеће регулативе. Упоредно-правном анализом обухваћена је регулатива која се односи на заштиту ваздуха, воде и земљишта.

Појам и дефинисање штете тема је петог дела рада. У оквиру овог дела сагледане су последице негативних екстерних ефеката који могу директно или индиректно да утичу на смањење имовине или на спречавање њеног увећања. Поред дефинисања штете уопште и њене основне поделе, анализом постојеће стручне литературе, указано је на врсту штете која се јавља као последица екстерних ефеката и начина њене накнаде.

У оквиру закључка резимирани су резултати до којих се у истраживању дошло и указано на могућности унапређења у регулисању области екстерних ефеката, значају очувања животне средине и превентивном деловању у остваривању тог циља.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДНИХ ДЕЛОВА РАДА

Висока цена напретка који је незаустављив представља угрожавање и уништавање ресурса који су неопходни за живот. Појачана загађеност и немаран однос према природи и свему што долази из природе чини да је све што представља допринос у правцу смањења емисије штетних материја у природу значајно. Актуелност заштите и животне средине и појачана активност законодаваца у тој области још увек не дају очекиване резултате. Примена постојеће регулативе, као и њено непрекидно побољшање представља обавезу и потребу како би се ниво загађивања смањило и успорио процес уништавања природних добара. Поред економског ефекта и значајних трошкова које загађење и санирање апсорбују акценат је на очувању природе која директно утиче на здравље и живот сваког појединца. У раду је у сваком од делова указано на узроке и последице негативних екстерних ефеката и њихов утицај на природу и економски систем.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

Анализом у раду указано је на бројне могућности у регулисању области негативних екстерних ефеката и њихове интернализације и дати предлози који томе могу да допринесу. Места за унапређење и адекватнију заштиту има, што указује на неопходност инсистирања на примени регулативе и њеном константном унапређењу. Брзина и динамира развоја и неопходност технолошког напретка потенцијално могу бити узрок појачаних негативних екстерних ефеката. У том смислу је неопходно инвестирати у заштиту животне средине. Последице негативних екстерних ефеката су далекосежне и неретко их није могуће санирати. Велика количина ресурса која се користи у те сврхе има своје алтернативне могућности коришћења. С обзиром на то да се негативним екстерним ефектима смањује индивидуално, али и друштвено благостање инсистирање на превентивном деловању и адекватном регулисању смањило штету насталу као последицу негативних екстерних ефеката и поступака њене накнаде.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад под насловом „Интернализација екстерних ефеката“ представља самосталан и оригиналан рад у смислу члана 24. Правилника о мастер студијама Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Анализом у раду указано је на актуелност теме екстерних ефеката, несавршености тржишта и неопходности адекватне регулативе. Чињеница да се последице екстерних ефеката преносе на трећа лица, захтева механизме њихове интернализације, односно подразумева да трошкови снесу они који их

узрокују. Циљ интернализације екстерналија јесте одржив привредни раст уз очување животне средине. Актуелност теме, као и чињеница да се екстерни ефекти јављају у бројним областима захтева виши ниво интересовања како у области стручне теорије, тако и проналажења решења у пракси. Јасним стилем и широким обухватом проблема негативних екстерних ефеката кандидаткиња даје приказ стања у овој области, како код нас тако и у свету. Коришћење релевантне литературе, систематичним излагањем указано је на правни и економски аспект и значај обрађене теме. Коришћени извори адекватно су навођени у фуснотама и литератури.

VII ПРЕДЛОГ

На основу изложеног, ментор предлаже да се мастер рад под насловом „Интернализација екстерних ефеката“ прихвати и кандидату одобри одбрана истог.

МЕНТОР

Проф. др Данијела Петровић

